

Vegyestartalmu hetilap. — A megyei közigazgatási bizottság közlönye.

Megjelen:
hotenkint egyszer, csütörtökön.

A szerkesztő lakása:
„Pestvárosánál” 6-ik szám alatt.

Előfizetési feltételek:
Egész évre 6 ft. | Félévre 3 ft. | Negyed évre 1 ft. 50 kr.

Hirdetések és mellékletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 ft. 50 krral számítva — minden nyelven fölvetetnek a kiadó hivatalban. Kérjük az ígatási díjakat az ígatmányokkal együtt legfőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hirdetések díjai:
a háromhasásos petitor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes beigtatásért 30 kr.

Kiadóhivatal:
Pleitze Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és ígatási díjak küldendők.

Előfizetési felhívás

a
Torontál

1878. évi második negyedére.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy megrendeléseiket minél előbb megtenni sziveskedjenek, hogy a lap pontos szétküldésében fennakadás ne történjen.

Az előfizetési pénzek egyszerű póstautalvánnyal a „Torontál” kiadóhivatalához (Pleitze Fer. Pál könyvnyomdája) czimzendők.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 ft. — kr.

Fél évre 3 ft. — kr.

Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

Nagy-Beeskerek, 1878. évi márczius 21-én.

A., „Torontál” kiadóhivatala.

Budapest, márczius 20-án.

Az egyesületi és gyülekezési jogra nézve még nem levén hazánkban törvény, a belügyminister e kérdésekre vonatkozólag egy körrendeletet adott ki a törvényhatóságokhoz. A ministeri rendelet, a gyülekezési szabadság azon körét, melyeket törvényeink szabályoznak, — mint a választási gyülekezést, — érintetlenül hagyja, s csakis az egyesületi és gyülekezési kérdések azon részét akarja rendezni, melyet törvény hiányában, a fennállott kormányok rendeletei uton szabályoztak s egyenlősítettek. Az ellenzék vádjá tehát alaptalan, midőn a kérdéses ministeri rendeletet törvénysértő és alkotmány ellenes színben akarja feltüntetni a közvélemény felizgatása végett.

Törvényt rendeleti uton megmásítani nem szabad semmiféle alkotmányos kormány. De mint említők, mi ily törvényvel nem bírva, a kormány, előbbeni kormányok e tárgyban kiadott rendeletei helyébe adott ki újabb rendeletet. Ez tehát a tény — s nem egyéb. Egyes kérdéseket pedig, rendeleti uton szabályozni minden kormánynak kötelessége, mert a felelősség az ő vállain nyugszik. A törvényhozás feladata arra törekedni, hogy az országot törvényes intézkedései által megmentsse ily kormányi rendeletektől.

Fájdalom, törvényhozásunk annyira igényben van véve munkával, hogy ily fontos kérdést, mint a gyülekezési szabadság kérdése is, egyhamar, legalább ez évben nem intézhetne el, ha a kormány javaslatot terjesztene is elő. Némely szélsőbaloldali agitátor pedig, a népgyűlések imponáló hatását és erejét tulzó demonstrációkkal annyira csorbította, hogy ép a közszabadság és alkotmányos élet kívánalmainak tesz eleget a kormány hatalom, ha szabályozza ama nagy fontosságú kérdéseket. Az illető rendelet czélja nem az, mit az ellenzék sajtoja hirdet — hogy a kormány a közvélemény szabad nyilvánulását akarja elfojtani, s a Bach-féle időrendőri állapotait akarja visszaállítani. Valamit szabályozni, nem annyi, mint abszolúte megtiltani. Hogy szabadelvű-e, helyes-e a kormány rendeletében foglalt szabályzat, az más kérdés, s mint mondtuk a törvényhozó testület feladata

törvényileg rendezni a közélet eme égető kérdéseit. Itt amaz elvi kérdés áll előttünk, hogy igaza van-e azon ellenzék érvelésnek, mely törvénysértést lát oly rendelet kiadásában, mely oly dologgal foglalkozik, melyre nincs törvény? Erre nézve újból ismétljük, hogy minden fennálló államhatalomnak joga van, a közélet kérdéseit törvény hiányában rendeleti uton szabályozni — ott a parlament, mely ellenőrzi a végrehajtó hatalom netaláni tulkapasait.

Pest megye tehát igen helyesen járt el, midőn nem vitatta eme kérdés tárgyalásánál azt, mit a szélsők akartak, hogy a kormány eljárása törvénybe ütközzik, hanem e helyett elhatározta fölírni a képviselőházhoz, mely föliratban a gyülekezési jog törvény által való szabályozását kért. Ha a megyék ezt teszik, csak a közvélemény általános óhajának tesznek ezzel eleget, mert e kérdés megérdemli, hogy mielőbb törvényhozásilag legyen elintézve, hisz közéletünket nagyon mélyen érdekli. Maga a kormány is szívesen fogadja — felteesszük róla — ha a felelősség nagy súlya ezáltal levettetik válláról, mert mindig könnyebb törvénnyel kormányozni, mint rendeletekkel, melyeknek hiányosságai által az állami közrend veszélyeztetésének vádjá emelhetetik ellene.

Ha tehát a törvényhatóságok azt teszik a rendeletre nézve, mit Pest megye tett, csak jogaikkal élnek, de ők fognak alkotmány ellenesen cselekedni akkor, ha követve a szélsőbal tanácsát — a kormány rendeletét tüntetőleg az államhatalom ellen — törvényellenes intézkedésnek declarálnak. Egy ily eljárás a parlamentarizmus élet követelményeivel, a felelős kormányzat természetével nem egyesíthető össze. Fel is tesszük meggyőzőnkül és törvényhatóságainkról, hogy ily utra nem fognak rátérni, annál is inkább, miután — mint említők — a kormány jelen eljárása semminemű törvénysértést nem foglal magában.

E jelen életbevágó kérdések is mutatják, hogy belügyeink terén, lépten nyomon mennyi még az elintézésre és rendezésre váró ügyek nagy száma. Ezért volna kívánatos, ha a törvényhozás mielőbb keresztül esve az oly sok drága időt elvevő kiegyezési dolgokon, teljes erejével belügyi reformjaikon munkálkodnék. Minden égető kérdések várnak gyors megoldásra, az időhalasztás közéletünk hátrányára van. Addig tehát, míg törvényhozási intézkedések szabályozzák közéletünk minden fontosabb kérdéseit, a végrehajtó hatalomtól nem tagadhatjuk meg azon öt megillető jogot, hogy egyes esetekben, mint a jelenleginél is, rendeleti uton járjon el.

A kórház.

Városi kórházunk az elmúlt 1877. évben gyökeres átváltozáson ment keresztül, és ma mondhatjuk, hogy az a kor igényeinek teljesen megfelel; ha tekintetbe vesszük az 1877. évi ápril 28-án beadott jelentést a kórház állapotáról és az indítványt, mely szerint célszerűbben volna a berendezhető, ha tekintetbe vesszük az ott felsorolt hiányokat, minden tekintetben; ha végre visszagondolunk, mily ellenszennvel, sőt félve viseltetett nem csak a kórházban menedéket kereső beteg, hanem városunk többi lakossága is, és tekintetbe vesszük kórházunk mai állapotát, látni fogjuk, hogy nemcsak az épületen, de a hozzátartozó nagy üres telken is, igen nagy változások történtek.

Jelenleg férfi és női betegek egymástól elkülönítve, a szobák jól szellőztethető készülékekkel ellátva és kitűnő szerkezetű kályhák által fűtve, folyton jó friss levegő, még kórházi szag is alig érezhető, a szép tágas zárt folyosó, mely telen át fűtetik, és a könnyebb betegek kényelmes sétatályaival szolgál, a szobák jól beburkolva, fűtőneművel bőven ellátva, az árnyékszékkel Closetekkel ellátva, a fürdőszoba, két kád és zuhannyal berendezve, külön műtőszoba, a belbetegek a külső és bújakóros betegekétől elválasztva; a gyógykezeléstől átváltoztatott étrend, a kórházhoz tartozó üres telek kertté történt átváltoztatása,

s. a. t. a régi állapotoknak nyoma is alig maradt vissza.

Nemcsak az új hozzá épített kórszobák, de a régi épület is czélszerűen alakítottát, mert míg az előtt a konyha a kórszoba mellett volt és a különféle étel és konyhaszagok a beteg szobákba hatoltak, úgy most a konyha eltávolítása által az udvarfelé, ezen kellemetlenség egészen megszűnt.

Az épület teljes felszerelése után 1877. évi december 16-án adatott át a betegeknek.

A fehéreművek varrást, mely már is egészen készen van, a helybeli jótékony nőegylet vállalta magára és kitűnően is készítette el; erről külön jelentés adatik.

A kórház belügyeiben történt változások következők:

Sebészi eszköztárunk is szaporodott és oly állapotban van, hogy kevés ily kisebb intézet mutathat fel ilyent.

Tettes Torontálmegye közönsége még mult év május havi közgyűlésén határozta, hogy a megyei eszközöket használat végett kórházunknak engedje át, az eszközök 1877. évi augusztus hóban át is vétettek; de ezeken kívül is történtek több beszerzések.

A kórházban divott étrend augusztus hóban tartott városi tanács ülésén, a kor mai igényeihez képest, átváltoztatott anélkül, hogy ez által nagyobb teher hármolnék a kórházra, az élelmezőnővel szerződés kötettet.

A kórház kisebb kiadásai fedezésére egy házi pénztár hozottat be, mely a kórházi pénzekből utalványoztatik, ezzel megszűnt az oly nehézkés hivatalos eljárás a kisebb javítások és beszerzések eszközésére.

Az ápolói személyzet elégtelensége kitűnően, a városi képviselő testület július havi közgyűlésén egy 3-ik ápoló fogadását helyben hagyta.

A szegény sorsu elhaltak eddig a városi lakosság nem kis megűtközésére, egy közös ladában vitettek a temetőbe, szintén városi tanács határozat folytán, tisztességes eltakarításban részesülnek; ez által ugyan egy kissé több kiadás van, de a kor mai igényeivel a régi állapot fenntartható nem volt.

A kórszobák a dr. Meidinger-féle kályhák által Coaxal futatnak, ezen kályhák beszerzése ugyan nagyobb áldozatot igényelt, de kitűnő szerkezetű és olcsó futása által a vételár már az idén meg lesz takarítva; ezen kályhák beszerzése főképp iskolákban igen kívánatos volna.

Azonban daczára, hogy a mult évben ezen egyetlen humanistikus intézetünkre a városi képviselő testülete tetemes áldozatokat hozott, ismét igénybe kell venni azt, érem ez alatt azt, hogy a régi épületben levő négy szoba padozata rossz állapotban van és ennek ujra padozása sűrűszen szükséges; ezen kívül a hátsó épület, melyben jelenleg a halotti kamara, mosó konyha, kocsis szin van, az elmebetegek befogadására is van két szoba, a beosztás ezen épületben oly czélszerűtlen, hogy ezen változtatni okvelten szükséges, annál is inkább, mert a szobák nem szellőztethetők, de nem is fűthetők; az elmebeteg, szegény beteg, ki már úgy is elegendőleg van büntetve, hogy elmebeteg, a halotti kamara és mosó konyha mellett van, nedves bűzös szobában és kénytelen a kórházban történt temetéseket mind végig nézni.

Ezen átváltoztatás igen kevés összegbe kerül és égető szükség. Hogy a közönség részéről kórházunk iránt nem oly nagy a féltelém, az elmúlt év betegforgalmából is kitűnik, mert míg 1876. évben 227 beteg gyógykezeltetett, az 1877. évben már 265 beteg, tehát 38-al több gyógykezeltetett; megjegyzendő, hogy a nyári hónapok alatt, míg az építkezés tartott, csak is a legürögsebb betegek vétettek fel, mert nem volt helyünk; a betegforgalomról szóló kimutatás alatt ide csatolt mellékletből látható, és pedig:

Az 1876. év végével visszamaradt 15 férfi, 6 nő — 21; az 1877. évben felvetetett 138 férfi, 106 nő — 244; összesen 153 férfi, 112 nő — 265.

Ezek közül apadás: gyógyulva elbocsátott az éven át 81 férfi, 68 nő — 149; Javulva elbocsátott az éven át 31 férfi, 24 nő — 55; meghalt 27 férfi, 8 nő — 35; Halva behozatott 5 férfi, 1 nő — 6; összesen 144 férfi, 101 nő — 245; marad 1878. évre gyógykezelés alatt 9 férfi, 11 nő — 20; összesen 153 férfi, 112 nő — 265.

A halálozás általában 14%-ot tett; erre azonban megjegyzendő, hogy agkoros halt el 10, gutaütésben 3, gümőkórban 4, eltekintve az agkoros haláleseteket a halálozás tesz 10%-ot.

Ezek közül volt: belbeteg 160 és pedig 104 férfi, 56 nő; külbeteg 30, 19 férfi, 11 nő;

bujakóros 57, 17 férfi, 40 nő; szemézi 8, 7 férfi, 1 nő; szülési 4 nő; összesen 259, és pedig 147 férfi, 112 nő.

Az egyes kórokat tekintve volt gyógykezelés alatt:

I. Belgyógyászati esetek: hörghurut 15, tüdőlob 9, hurutos tüdőlob 1, gümőkór 11, szívbag 2, gyomorhurut 2, bélhurut 2, hasbaj 1, hasvérlet 1, hasvérlet 1, sárgaság jet. catarok 1, brightkór 6, huygycsotakár 9, méhurut 12, méh rák 1, agy vér bőség 1, agy gutaütés 4, agy hártlya lob 1, gerincz agy sorvadás 3, eskor 1, orbánczfejzagg 1, ruh 4, izületcsuz 8, éktelenítő izület lob 1, huygmáz 7, roncsoló gégeglob 1, váltóláz 20, vérhas 1, bujasenyv 40, bujakor 17, görvény 5, verszegénység 1, elmebaj 9, aggkor 18.

II. Sebészeti esetek: zuzott seb 1, vágott seb a lábón 3, aljakrak 2, aljakhiány 1, orrák 1, átható seb a hasfalón 1, végbél sipoly 1, hüvely sipoly 1, makkörv 1, felkar törzs 1, gennyerdő irlob 2, felszár törés 1, alszárfelek 7, láb felhorzsolás 2, tályag 2, rák a lábón 1, labfagyás 1, véredény tagulat a felszáron 1.

III. Szemézi esetek: kórhartyahurut 2, kórhartyatakár 3, új képlet a szemekén 1, szemhéjkifordultság 2.

IV. Szülési esetek: kora szülés 1, terhesség 2, méh vérzés 1.

Műtétek:

I. Sebészi műtétek: tályog nyitás 11, varrat 8, alszárconkítás 1, láb közép küzesítés (Lisfrancé) 1, lekotés 1, kimetszés (átképlet) 1, hascsapolás 1, aljak képződés 2, végbél sipoly 1, hüvely sipoly 1, vízsérv 1, makkörv 1, hegyes függölyök lemetzése 8, Gypr kötés 8.

II. Szemézi műtétek: szemhéj kifordultság 4, szemteke küzesítés 1, szempilla szűrműtét 2.

Megjegyzendő: a tályognyitáshoz felemelt eseteknél, a bujakor után fellépő mirigydagok is beleértvők; a méh hurut legtöbb eseteinél hegyes függölyök fordulván elő, ezek lemetzése eszközöltetett 8-or.

Az alszár csonkítás idült alszár fekély miatt vittetett végbe.

Kórházunk gyogyeredményének nagy hátrányára szolgál, az idült gyogyíthatlan kóroknak, úgy szintén az aggkórosoknak, a heveny kórokhöz viszonyított tulnyomósága és ezeknek is már elhanyagolt állapotban felvétele; ide számíthatók főleg az átutazó mesterlegények, munkások s. t. b.

Felvetetett illetőségre nézve: helybeli 91, magyarországi 74, torontálmegyei 85, külföldi 15, összesen 265.

Felvetetett foglalkozásra nézve: a napszamosok osztályából 85, a cselédek osztályából 69, az iparosok osztályából 61, a kéjnök osztályából 35, a földmivesek osztályából 3, a kereskedők osztályából 1, a tisztviselők osztályából 2, a honvédségtől 4, a pénzügyöröktől 3, lelenz 2, összesen 265.

Az illetőségi helyre vonatkozólag megjegyzendő, hogy a felvettek közül ugy a helybeliek, mint a torontálmegyeiek, és az ország többi részeiből igen csekély a különbözet, de ez utóbbiakhoz hasonlítva még aránylag kevés helybeli vétetett fel; így torontálmegyei csak 6 és magyarországból csak 17-el kevesebb vétetett fel mint helybeli.

A foglalkozásra pedig legelső helye a napszamosok és cselédek és ezután az iparosok, kéjnök jönnek; a mi természetes is, mert az utóbbiaknak, kik kénytelenek ide jönni rendőri szempontból, vagy nincs otthonja, vagy ha van is, rossz.

Járó beteg a kórházban 1877. évben összesen 63 volt.

IV. Védhimlőoltás: A védhimlőoltás városunkban 1877. évi május 6-án vette kezdetét és július 18-án fejeztetett be, az oltás rendben és pontosan minden fennakadás nélkül hajtattott végre. Beoltattak összesen 575-en és pedig 294 fiu és 281 nő, ezek közül ismétöltés 92 volt.

A védhimlők mind jól kifejlődtek.

V. Halálozás: Városunkban 1877. évben összesen 755-en haltak el, és pedig 393 fiu, 362 nőnemű, a külön kórbeli halálozások ide mellékelve.

1. Vallásra nézve: róm. kath. 289; gör. kel. 381; ágostai 51; helvét 10; izraelita 24.

2. Polgári állásra nézve: a tisztviselők osztályából 40; a kereskedők osztályából 18; az iparosok osztályából 184; a földmivesek osztályából 201; a napszamosok osztályából 222; a szolga osztályából 90; összesen 755.

3. Születésre nézve: helybeli 615; magyarországi 129; külföldi 11; összesen 755.

4. Az egyes városrészek szerint: Belváros 96; Németváros 170; Gradnicza és Csontika 203; Oppova 130; Budzsák 100; Amerika 28; kültek 26; összesen 755.

5. A leggyakoribb halálok: Ránggörcsök 80 fi, 51 nő — 131; gyengeség 26 fi, 21 nő — 47; hártástorokgyík 5 fi, 4 nő — 9; hők hurut 4 fi, 3 nő — 7; tüdőlob 22 fi, 14 nő — 36; tüdőgümőkör 75 fi, 74 nő — 149; idült hörghurut 3 fi; mellhártyalob 2 fi; szivbaj 2 fi, 5 nő — 7; roncsoló gége 77 fi, 86 nő — 163; gyomororrák 2 fi; béllob 7 fi, 8 nő — 15; hashártyalob 6 fi, 8 nő — 14; idült beightkor 12 fi, 10 nő — 22; agyhártyalob 10 fi, 9 nő — 19; agy guta utas 10 fi, 13 nő — 23; vörhegy 3 fi, 3 nő — 6; hagymáz 4 fi, 2 nő — 6; váltóláz 4 fi, 4 nő — 8; dermedet 1 fi, 2 nő — 3; vérhas 1 fi; aggkör 28 fi, 28 nő — 56; gyermekgyi ránggörcs 1 nő; vérbomlás 4 nő; gyermekgyi láz 4 nő; úszók 2 fi; kizárt sörv 1 nő; megfagyás 1 nő; rögtöni halál 4 fi, 2 nő — 6; öngyilkosság 3 fi, 4 nő — 7; összesen 393 fi és 362 nő — 755.

Megjegyzendő: 1. Az összes halottakra a gyermekkorra esik 7-ik évig 397; 2. A meghaltak közül orvosi segélyben részesültek 7-ik évig 89; 3. A meghaltak közül orvosi segélyben részesültek 7-ik éven felül 172 — 261; 4. A meghaltak közül orvosi segélyben nem részesültek 7-ik évig 305; 5. A meghaltak közül orvosi segélyben nem részesültek 7-ik éven felül 189 — 494; összesen 755.

Halva találtatott 6; halva született 14; a városi kórházban elhalt 35; a feyhazi kórházban elhalt 3.

6. A halálokok idő szerinti kimutatása alább közöltek.

7. Vallásra nézve orvosoltattak az elhaltak közül: róm. kath. 143; gör. kel. 65; ágostai 21; reformát 9; izraelit 23; összesen 261.

8. Vallásra nézve nem orvosoltattak az elhaltak közül: róm. kath. 146; gör. kel. 316; ágostai 30; reformát 1; izraelit 1; összesen 494.

Ezen kimutatásból kitetszik, hogy a halálozás a város összes lakosainak mintegy 37% teszi, tehát 1000 lakos után 377 a halálozás, a mely számot csakis Budapest (39.1), Lissabon (40.7), Alexandria (40.7) és Bombay (49.4) haladja túl.

Legtöbb halálozás fordult a gör. kel. vallásuaknál elő, de itt a legkevesebb az orvosoltattak száma is; e vallás elhunytai közül alig volt orvosi gyógykezelés alatt 1/5 része, még 1/3 része nem gyógykezelést; a róm. kath. vallásuaknál az összes elhunytak közül fele, az ágostai 2/3, a reformát és izraelitaknál majdnem valamennyi.

Ezen igen kedvezőtlen halálozási arány, csakis onnan magyarázható, hogy főképp a gör. kel. vallásu lakosok inkább kuruzsolókhöz fordulnak, és csakis midőn már a beteg haladékos, és ekkor is, ritkán bár, de némelykor mégis orvosi segélyt keresnek; jobb arány van már a róm. kath. vallásuaknál, itt fele az elhunytak közül volt orvosi gyógykezelés alatt, noha kuruzsolás itt is szerepel, de kisebb mérvben; ezen állapoton csakis társadalmi uton, és pedig részint a lelkes urak, részint pedig a népneveléssel foglalkozó tanító urak segíthetnének leginkább, hogy a népnek tanácsolják, hogy betegeiket gyógykezeltesse.

VI. Orvosrendőri eljárás és hatósági intézkedések. Orvosrendőri eljárás tárgya volt: több könnyű és súlyos testi sértések vizsgálata, a piacon árult gyümölcs és élelmi szerek, úgy szintén a mérszárszekekben árukt, a községi és felekezeti iskolák, úgy szintén több lakás és a kapitányság által befogott egycének vizsgálata.

Továbbá az árva és lelenz gyermekekre gyakoroltatott felügyelet, úgy szintén a dajkákra is.

A városban lakó összes bákák és borbélyok az 1877. évi 14. t. cz. illető szakaszai, valamint a nm. m. kir. belügyminister 49,399. számú rendelete, a vérbocsajást illetőleg, felolvastattak mihez tartás végett; erről jegyzőkönyv is vételet fel.

A kéjnök, kik száma 20—24-en vannak városunkban, hetenként orvosilag megvizsgáltattak és az egész év folyamán alatt közöttük 35 bújakóros találtatott, kik a kórházban gyógykezeltek.

VII. Bonczolatok: Bonczolatok a városi kórházban fordultak elő, és pedig: 1 törvényszéki, 1 orvosrendőri és a kórház elhunytai közül tudományos célból 2, összesen 4.

VIII. Állategészségi állapot: A háziállatok egészségi állapota 1877. évben igen jónak mondható, a mennyiben járványos baj közöttük nem fordult elő; észleltettek ugyan a lovak között néhány takony kóros, de azok kiirtása után újabb esetek nem léptek fel; a kutyák között tavaszkor néhány ebűh fordult elő, de ezek kiirtása után szintén nem fordult több elő.

A városi közbiztonság az 1877. évben összesen 1642 drb. marha vágatott le, és pedig 574 ökör és 1068 tehén; az aprómarha vágatása, a képviselő testület határozata szerint, megengedtetett a henteseknek otthon, ha az orvos rendőri szabályokat megtartják, eddig ezen határozat megváltoztatására ok nem adatott.

IX. Hivatalos tárgyalások. Az elmúlt 1877. évben összesen 152 hivatalos orvosi és közegészségügyi tárgy fordult elő és intézettel el.

Kelt N.-Beckereken, 1878. évi január 8-án.

Az árterek után járó adó-kedvezmények.

Téves azoknak nézete, kik azt hiszik, hogy az 1875-ik évi VII. törvényczikk

12. §. alapján — a vízszabályozás folytán — a mivelsi ágban előfordult változások általában a kataszter kiigazításánál nem veendő figyelembe.

Hasonlóképpen téves nézet nyilvánul gyakran az 1875. VII. törv.-czikk 53. §-ának hatálya iránt is, mely tévesen úgy értelmeztetik, hogy a vízszabályozás folytán a mivelsi ágban változott területeknél a most fennálló kataszterben is kataszterkiigazítás előtti tiszta jövedelem feltételül és 18 évig fenntartandó.

Téves ezen nézet azért, mert az 1875. VII. törvényczikk 54. §-a világosan mondja, hogy „árterben fekvő birtokoknál, melyek a jelen törvényszerinti adókiivetés életbeléptetése után (tehát a most folyamatban levő új becslés alapján készült új kataszter alapján) az 1871. XXXIX. és XL. törvényczikkkel értelmében készített és kezelt védművek által, akár egyes birtokos, akár érdektársulatok költségén ármentesítették: ezen kataszteri jövedelem, mely az egyes földrészekre az ármentesítés előtt (i. e. a készült új kataszter szerint) megállapítva volt, a védművek elkészültétől számítva 15 évig változás alá nem jöhet.”

S ezek szerint ezen adókedvezmény semmi esetre sem érthető a mostani ideiglenes földadókataszterre; de azért ezen területek mégis részesülnek kedvezményben úgy a fennálló, mint jövőben az új kataszterben; nevezetesen a fennálló kataszterben az által, hogy az I. pont alatti kedvezményben részesíthetők, az új kataszterben pedig az által, hogy a rendkívüli költségek és a netalán előforduló más súlyos viszonyok részletesen tekintetbe fognak vétetni s ez által a tiszta jövedelem is apaszatni fog.

Amennyiben tehát a kataszteri igazgatósághoz oly kérelem intézettek, mely a fentebbi pontok szerint nem teljesíthető, ily kérelem indokolva visszautasítandó lesz, a többi kérvények pedig 1878. évi ápril 30-án kitűzött határidő lejártával 3 nap alatt — az azoknak mikor és ki által teljesítendő megvizsgálására vonatkozó javaslattal ide felterjesztendők.

Ha ily kérvények nem nyújtattak be, nemleges jelentés teendő.

A vizsgálat megejtése után az illető kérvények — vizsgálati jegyzőkönyv és a 15 évi adómentességet illetőleg az F betűs felvételi jegyzék csatolása mellett — véleményem jelenlétemmel ide felterjesztendők, az ismét ily kérelmekre esetenként hozott határozatok a kataszteri munkálatokban szabályszerűen keresztülvezetendők és az eredmény az illető kir. adófelügyelővel érvényesítés végett, a folyamodó féllel pedig tudomás végett közlendő.

Az itt közölt miniszteri rendelettel kapcsolatban az országos „Tiszavölgyi társulat” központi bizottsága a mindszent-apátfalvi ármentesítő társulat elnökségéhez, úgy a többi ármentesítő társulatokhoz is a következő fontos körlevelet intézte:

Tisztelt elnökség! A tiszavölgyi társulat január 20-án tartott alakuló közgyűlésének határozata folytán van szerencsénk a kataszteri kedvezményeket iránt kivívott s a közgyűlés által elismerő köszönettel fogadott 1877. évi 16159. számú magas miniszteri rendelettel tisztelettel megküldeni, még pedig azon megjegyzéssel, miszerint az 1/2. alatti körrendelet szövege hitelesnek tekinthető s abban az egyéb kiadmányoknál felmerült sajtóhibák elő nem fordulnak.

Tekintve, hogy a kataszteri törvények és rendeletek alkalmazásánál folytonos félreértések merülnek föl, szükségesnek tartjuk a t. elnökség becses figyelmét a következőkre felhívni:

1. A jelen körrendelet csupán az 1875. VII. törvényczikk 31—34. §-aiban körülírt kataszteri kiigazítási munkálatra vonatkozik; s e szerint az abban körülírt kedvezmények a tudomásunk szerint tényleg már végrehajtott kataszteri kiigazítási munkálatokra való tekintettel érvényesítendő; — az új kataszter készítésénél érvényesítendő kedvezmények főleg az 1875. VII. törvényczikk 18. és 39. §-ának e) pontja által határozottak meg; e kedvezmények azonban még a magas kormány által nem részleteztettek s úgy látszik nincs is közel még azon idő, midőn ezen az új kataszterre vonatkozó kedvezmények gyakorlati érvényesítésére kerülend a sor.

2. A körrendelet következő czimírata „az azelőtt gazdaságilag használhatlan, időközben pedig vízszabályozási és egyéb költséges munkálatokkal használhatókká tett földterületek után járó adókedvezmények megállapítása tárgyában” — szintén félreértésekre adhat alkalmat, a mennyiben erőltetve ugyan, de oda is volna az magyarázható, hogy a jelen körrendelet csupán az azelőtti nullaföldekre vonatkozó kedvezményeket tárgyalja, holott ezen fölfevést a körrendelet egész tartalma megzafolja.

3. A körrendeletnek I. pont alatt foglalt része oly világos s az 1., 2., 3. esetek felsorolásában oly magyarázatot nyer, hogy azt körülményesebben részletezni szükségesnek alig látszik.

4. A II. ponthoz csupán annyit tartunk czélszerűnek megjegyezni, hogy nézetünk szerint adómentesség illeti a töltéseket s a töltések fenntartása czéljából elfoglalt területeket, akár legyenek azok kisajátítva, akár pedig nem.

5. A III. alatt körülírt kedvezmény, nézetünk szerint, akként magyarázandó, hogy a folyam partján fekvő s a töltések által az ármederbe szorított terület, még ha nem változtak is a mivelsi ágak, tekintettel arra, hogy az a víznek a töltések közé való szorít-

atása folytán kevésbé használható, mint az ármentesítés előtt volt, — alsóbb osztályba sorozandó, feltéve, hogy az eddig nem történt meg.

6. A IV. pont az azelőtti nullaföldekről intézkedik, melyek a 15 évi adómentesség tekintetéből az 1868. XXV. tczikk 7. §-a alapján még mindig bejelenthetők a körrendelet értelmében 1878. évi ápril 30-ig, feltéve, hogy ha a haszonvetettség beállításának ideje óta 15 év még el nem mult, illetőleg a 15 évi adómentesség ctykusa még le nem járt.

7. Ami az V. pontban részletezett kedvezményt illeti, ezen kedvezmény igénybevétele czéljából is a bejelentés 1878. ápril 30-ig megtörténhetik, feltéve, hogy az 1868. XXV. tczikk 9. és 12. §-ának esetei fönfornognak; ki kell azonban jelentenünk azon véleményünket, miszerint ezen kedvezmény az 1868. XXV. tczikk előtti időre nem vonatkozhatik, sem pedig annak oly magyarázatot adni nem lehet, hogyha mindjárt változtak is az ármentesítés folytán a mivelsi ágak, az adó egyáltalán fel nem emelhető s a régi adótelek feltételül fenntartandók.

Midőn még azon panaszokat hangsúlyoznók, melyek szerint a kataszteri kiigazítási eljárásnál több helyt, hol a mivelsi ágak mit sem változtak, az osztályok mégis feljebb emeltek s megjegyzendők, hogy ezen eljárás a magas kormány által is helytelennek találtatott s ezerről szintén bejelentés tárgyat kellene hogy képezze:

Van szerencsénk a tekintetes elnökség nagybecsű figyelmét felhívni az iránt, hogy az I. II. III. IV. V. pont alatti kedvezményeknek 1878. évi ápril 30-ig az illető kataszteri igazgatóságnál kumulatív a társulat által, vagy egyenkint az illető birtokosok által, minden esetre azonban az illető földrészeket elősorolásával leendő érvényesítés iránt intézkedni és egész erélyvel örködni melőztassék afölött, hogy az eddig oly sok oldalról panaszolt indolentia az ezen körrendeletben foglalt kedvezmények igénybevétele és teljes mérvben való érvényesítése által megzafoltsassék.

A központi bizottság czélszerűnek tartaná a nagyobb egyöntetűség czéljából, de a bejelentési eljárás könnyítése tekintetéből is, ha a bejelentések kumulatív egy közös költség felveendő szakértő egyen által készítettnek el s ez okból felkeri a t. elnökséget, hogy saját társulata kebelében, ily irányban hatni s ekképp a körrendeletnek a Tiszavölgy-érdekében annyira kivánatos gyakorlati végrehajtását elősegíteni melőztassék.

Kelt Budapestben, 1878. február 13-án.

Gr. Lónyay Menyhért, Darányi Ignác, elnök. titkár.

A b.-csabai munkakiállítás.

B.-Csabán, folyó 1878-ik évi júniushó 9., 10. és 11. napjain, a b.-csabai iparos-íjfék önképző- és segélyzőegylete segéd- és tanonczmunkakiállítás rendez. E tárgyban az alább közölt három külön okmány küldetett be szerkesztőségünkhez. Ez okmányok közlése alkalmas kötelességszerűleg hívjuk föl az itteni érdekeltek közönség figyelmét és részvétét a tervezett kiállítás iránt.

I. A végrehajtó-bizottság fölhívása.

E fölhívás, melyhez a munkakiállítás bejelentési ívei is mellékeltek, első szavában kiemeli, hogy a tervezett munkakiállással, mint nagyfontosságú iparos mozgalommal, az iparos-íjfék képzése- és működtetésének emelkedése van kapcsolatban, azután így folytatja: Minden e tárgyban fölmerülő kérdésre az alulírott bizottság a legkészségesebben ajánlkozik részletesebb fölvilágosításokat adni s kész örömmel fog t. czimeddél ezen közérdeklő ügyben közelebbi összeköttetésbe lépni.

A vándorgyűlés programját és meghívását a szegedi iparosíjfék vezéregylet külön fogja már legközelebb szétküldeni.

Az ez alkalomra városunkba érkezők részére kedvezményezett vasuti utazási jegyek kieszközlése tárgyában a kiválóbb vasutársulatokhoz kérelmet intéztünk és ennek eredményéről kivánóságára annál készségesebben fogjuk t. czimeddél értesíteni, mert az ide utazni szándékozók számára igazolványokat fogunk beküldeni. E czélból kérjük is, hogy azok neveit az ide csatolt minta betöltésével velünk május végeig köztölti sziveskedjék, hogy egyrészt az ide- és visszautazhatást azok részére megkönnyíthessük, másrészt pedig számukra szállásról is idejekorán gondoskodhassunk.

Engedje t. czimeddél, hogy közös ügyünk képviselője gyanánt tekinthessük városunkban és mint ilyenhez azon kérelmet intézhessük, hogy az ottani iparos-íjfék ügy nagyobb értekezletre egybehívni, azt e kiállítás czéljával és fontosságával megismertetni s az azon való részvétellel buditani kegyeskedjék. Amennyiben pedig iparostanoncok munkái is díjaztatnak, az önálló iparosoknál odahatni, hogy minél nagyobb számban a tanonczok is versenyezzenek.

Végül engedje remélünk, miszerint ezen közérdeklő iparügyben t. czimeddél velünk állandó összeköttetésbe lép, hogy a legnagyobb készséggel rendelkezésükre lehessünk az iparosíjfék ezen második nagyobb versenyének előmozdítása körül.

Hazaifias tisztelettel

B.-Csabán, 1878. márczius elején. A végrehajtó-bizottság nevében:

Krnák Mihály, Bartóky István, jegyző. elnök.

II. A munkakiállítás szabályzata.

a) A b.-csabai iparos-íjfék önképző- és segélyző-egylet B.-Csabán 1878. évi június 9., 10. és 11. napjain az iparos-íjfék országos vándorgyűlésével kapcsolatban segéd- és tanonczmunkakiállítást rendez, melynek keretében a női kézimunkát és házi ipart is fölveszi, mely alkalommal önálló iparosok művei is kiállíthatók, ez utóbbiak azonban nem versenyeznek.

b) A munkakiállítás B.-Csaba város védnöksége, a helybeli közbirtokosság, továbbá a kaszinó, polgári kör, egyesületi csarnok, békésmegegyi gazdasági egyesület és ipartársulatok pártfogása alatt áll.

c) A kiállítandó tárgyak 6 osztályba soroztatnak, és pedig:

I. osztály: A faipar minden néven nevezendő termékei.

II. osztály: A fonó-, szövét-, bőr- és rubázati iparcikkek.

III. osztály: A kő-, ércz- és lemez-tárgyak.

IV. osztály: Az iparos-segédék és tanonczok rajz- és írásbeli munkálatai.

V. osztály: A sütő-, czukrás-, fodrász-, szappanos- és eddigielő nem sorolt iparcikkek.

VI. osztály: Végül a házi ipar termékei, női kézimunkák s élelmi cikkek.

d) A bejelentés határideje 1878. évi május 15-ike. A bejelentés e határidőig a végrehajtó bizottság elnökénél eszközlendő, hova a tárgyak is június 1-ig beküldendők.

A beküldött tárgyak szállítási költségeit a b.-csabai vasut- és postaalomásig a kiállítók földözik, az azontul fölmerülő költségek a rendező egylet terhére esnek.

e) A bíráló-bizottság felelősségében a vándorgyűlésre érkezendő szakértőkből, másik fele a helybeli érdekeltség közül fog választani. Elvül kimondatik, hogy a segédék, úgy a tanonczok kiállítási tárgyai és házi ipartermékei külön-külön bíráltatnak meg.

f) A kiállításra elfogadott munkák és cikkek készítői bírálat és érdem szerint arany, ezüst, vagy egyszerű kitüntetés, illetve dicséző oklevéllel, a két elsőosztályú oklevelet nyertek közül még különösen kiváló munkák vagy cikkek arany okmány mellett arany pénz, ezüst okmány mellett ezüst pénzzel is kitüntettetnek.

g) A kiállítási bemeneti díj 20 kr., gyermekek és tanonczok részére 10 kr., a kiállítók részére egy nevékre szóló s másra át nem ruházható szabadjegy állítatik ki. A kiállítás egész tartamára is adnak jegyek 1 forintjával.

h) Minden kiállítandó tárgyra a kiállító és munkaadójának neve, lakása, valamint a tárgy értéke és esetleg eladási neve nagy betűkkel kiírandó.

i) A kiállítandó tárgyak elhelyezésére szolgáló területért bizonyos díj jár, és pedig □-méternyi terület után 20 kr., fél-méternél kisebb terület után is 10 kr. fizetendő.

j) Minden eladásra jelzett kiállított tárgy, a rea irt érték szerint, a végrehajtó bizottságnál megvehető.

k) A kiállítás tartama június 9., 10. és 11. napjai. A megnyitás június 9-én 11 órakor történik. A kiállítás ezentul reggel 8 óratól d. u. 6 óráig lesz nyitva. A kiállítás végleges bezárása után megmaradt tárgyak, melyek elviteléről f. é. június 20-ig intézkedés nem történik, a végreh. bizottság rendelkezése alá bocsátotatnak tekintetnek.

l) A kiállítás tiszta jövedelme a b.-csabai iparos-íjfék önképző- és segélyző-egylete javára fordítatik.

Kelt B.-Csabán, 35-ös nagybizottság 1878. évi február 28-án tartott üléseiből.

Fábry Károly, Szemian Sámuel, jegyző. elnök.

III. Értesítés.

Mindazok, kik a kiállítás ügyében teneti és ezáltal az ipar ügyének szolgálói szeretnének, fölkeretnek, hogy ez érdemben a csabai végreh. biz.-nál jelentkezni sziveskedjenek. A körlevelek már szétküldetnek, akik még nem kaptak volna, forduljanak aziránt ugyancsak a végrehajtási bizottsághoz.

Panaszok a közönség köréből.*)

Tamásfalva, 1878. márczius 6-án.

Mult évi márczius 15-én Milovátz Jenő úr egyhangulag megválasztva lett Tamásfalván jegyzőnek. A választók egy kissé nem a legjobb kedvvel szavaztak rá, miután ösmerve benne azon egyént, ki ezelőtt környékünkben mint adóvégrehajtó működött.

Választás alkalmával tekintetes Dellimanich Imre, szolgabíró úr jelenlétében — a választók óhaját, t. i. a hátralevő bel- és megyei számadásokat ingyen és minden fizetés nélkül elkészíteni — magát írásilag lekötöztetle.

És mi történt? Egyetértve Rintye Fülöp, községi bíróval fogadott magának egy irnokot 1 ft. szóval egy forint napi díj mellett, melylyel 86 napig községünk rovására dolgoztatott, de nem csak az említett számadásokat, mi alig egy 10—15 napot vett volna igénybe, hanem a jegyzői hivatalhoz tartozó minden munkálatakat u. m.: szerződéseket, telekkönyvi átíratási folyamodványokat, adóügyben szükséges táblázatokat, B. tabellát stb. Azonkívül Rintye Fülöp, bíró több évi gyámi számadását (Ditrich Antal hagyatékában) és ennek bevégzésével meghagyott a községi bíró által, hogy a pénztárnok a 86 ft. mond

*) Az e rovat alatt közölt cikkekért nem vállal felelősséget a szerk.

nyolcvanhat forintot mint napi díjat az irnoknak nyugta mellett kifizesse.

Most kérdem Milovatz jegyző urat, hogy tudott ön hivataláról annyira megfejelkezni, már csak azért is, minthogy számításaink elkészítésére minden fizetés nélkül irasilag magát lekötöztette, de nem csak saját kötelességéről felejtkezett meg jegyző úr, hanem Rintye bírónak is szabad tért nyitott a csalásra. Ezt bátran mondhatom, miután Rintye bíró egyzersmind Ditrich Massának gondnoka is képes volt községünk pénzén elhanyagolt több évi számításait elkészíteni; nem tekintve azt, hogy szegény községünk lakosainak nagyobb része fulig adós.

Egyelőre a sokból elég ennyi, majd legközelebb a nagyobb tette térünk át. r-s.

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Pusztá-Ráros, március 24-én.

Ámbár nem szoktam a más mesterségébe avatkozni, mind a mellett nem állhatom meg, hogy a méhészetről és kertészetéről, mint a gazdaságot mellékágról valamit ne említsék, ezt anyival bátrabb vagyok tenni, miután szünőráimat egy a kertben, mint a méhészen szoktam leginkább töltöni, az 1-sőnél a természet munkájában, a másodiknál a szorgalom jelvényeiben találmány legnagyobb gyönyörűségét.

Hogy a méhek már kitétek ott is, a hol azok telelre elszoktak zárni, (Tolna, Somogy és Baranya) a felől nem kételkedem, de hogy nem kerülte-e ki figyelmét a méhészeknek a mostanában lenni szokott zordon idő, azt nem tudom!

Március a méhekre nézve igen hamis szokott lenni, kivált az idén, a midőn az egész hó esős, havas, szeles stb. volt úgy, hogy sem odakint nem talált, vagy ha talált volna is, de nem használhatta, sem odabent nem volt, mert ezen időre már a gyengébbek felemésztek élélmüket.

Hogy tehát el ne haljanak, adjunk nekik egy kis mézes feherbort (2/3-rész méz, 1/3-rész bor) és pedig úgy, hogy azt összeolvasztván a tányérba, felemeljük a lép végéig, különben a hideg miatt le nem jönnek érte.

Ezen tapasztalnak több haszna van, 1-ször méheinket megmentjük az éhhaláltól, 2-ször megmentjük a vihartól, a mely őket márcziusban tizedelni szokta, 3-szor mint orvosság a méhekre igen jó hatással van. — Hogy orvosság, azt tapasztalhatta a méhészt arról, hogy az etetés alkalmával becsinalt kijáró lyukak kinyitása után a kijött méhek ürüléke sok és fekete, továbbá arról, hogy az évés után a méhsereg egészen megfrissülve jatszódik. Rosz oldalú volna pedig az, ha megfejelkezzenek azt náddal, vagy zsupszalmával berakni és belefutalának.

Mi a kertek illati, a virágosban puhitsuk fel a hagymások (tulipán, narcisz, jáciszintus, lilimok stb.) ágycakait, morzsoljuk vagy gerblyéjük azokat apróra, hogy amint a szemet gyönyörködtető tavaszi virágok nyilni kezdenek, ne haborgassuk.

Ha a gazdasszony a saláta, ugorka, paprika, tök stb. kedvéért készített melegégyat, nem árt, ha a korai kaposzták mellé néhányféle virágmagot is szor, hogy azokat a jó idők beálltával szintén kiültethesse.

A lugosok kibontása, megmetszése, felkötése már a gazda ügyelete alá tartozik, itt már a gazdának kell arra vigyázni, hogy a tőkén fattyu hajtás ne hagyassék, a feleresztett vesszők oldalhajásai levágassanak, valamint a betakarás vagy kibontás által megsértett vesszők is leszedessenek.

Szintén a gazdát illetik a fák tisztogatásai, a hernyófészkek elpusztítása, a sorokon kívüli, vagy felesleges fák kiszedése és azok elhelyezése.

Itt az ideje az ágra oltásnak, azért, ha a vadoncok már megszedettek, azokat a meleg szobába szépen és ügyesen beoltván, rendeltetésük helyére kirakhatja.

Az oltásba, melyet mostanában az iskolások is tanulnak, nem akarok bekeveredni; annyit azonban mégis mondok, hogy a vadoncokból, hogy biztos fát neveljünk 5-6 hüvelyknél többet ne hagyjunk; — továbbá ha törpe fára akarunk szert tenni, a körték és almákhoz a galagonyát biztosan használhatjuk.

Kovács Antal,
urad. ellenőr.

HETI SZEMLE.

A keleti válság. Az orosz-angol conflictus kikerülhetlen, s így a san-stefanoi békenék háboru lesz a vége. Oroszország Anglia irányában egész kihívólag viseli magát. Ha Anglia engedni volna is kész az orosz sajtóhangja után, mely Anglia irányában épen semmi kímélettel sem viseltetik, nem teszi, nem teheti, azt tiltja az angol büszkeség. Pedig nem hiszszük ám, hogy Oroszország oly igen erősnek érezze magát, nyomban egyik ellene leverése után, mi azonban saját erőt is a végerőig igénybe vette, most egy másik sokszorta hatalmasabb kötni ki, aki pedig, ha háborura kerül a dolog, nem fog egyedül állani. Oroszország tehát veszedelmes játeket űz, midőn merev ellenkezését még kihívással is tetézi. Ott a nép Bosporuson, hol orosz és angol ágyúk állnak szemben egymással, egy szép reggelen könnyen eldördülhet egyik vagy másik oldalról egy lövés, s az a lövés egész confligatort fog előidézni.

A congressus összejövetele, szem előtt tartva a fentebbieket, mindinkább bizonytalanabbá válik, mert Anglia nélkül azt képzelnem sem lehet. Anglia határozott választ követel az orosz kormánytól, akarják-e a békeszer-

ződést egészben előterjeszteni a congressusnak vagy nem, s ez egészen jogos követelés, mert hisz a san-stefanoi szerződés van hivatala a párisi szerződést pótolni. Pétervárott azonban nem akarnak engedni, hanem e helyett erődítményeket emelnek a tengerparton és óriás mennyiségű löszert halmoznak össze. Anglia sem szunik meg újabb hajókat küldeni keletre, s mindenképp erősíteni hajóhadát. Szóval e háboru veszélye a levegőben van, s ma több kilátás a háborura mint a congressusra.

Az angol-osztrák-magyar szövetség felől is keringnek egyenlő hírek, melyek azonban kevés igényt tarthatnak a hitelességre. Az egyik szerint Anglia azt a javaslatot tette gróf Andrassynak, hogy Bolgárorszag vagy szoritzok a Duna Vilójetre és Philippolis saudságtágra, de akkor Epirus, Thessalia meg Kréta autonomiát kapjanak, vagy nyerte a san-stefanoi kikötött határozatokat, de akkor Epirus, Thessalia, Kréta és Albania csatoltassanak Görögorszaghoz. — Állítják, hogy Andrassy nem fogadta e javaslatot s azzal indokolta ezt, hogy Albaniát nem lehet Görögorszaghoz odaengedni, mert ez egy byra-neyi birodalom alakításához vezetne, a mire pedig a népelemek sineusek meg, és hogy e tervet csak a törökök teljes kiirtása, eshetőleg egy orosz-török szövetség elleni háboru után lehetne kivinni.

Románia sérelmesnek sőt nevelésének tartja, hogy az orosz-török egyezmény őket hadikárpollási igényeinek érvényesítésével Törökorszaggal külön egyességre utasítja. Ennél azonban sokkal fontosabb az, mely szerint Oroszország jogosítva lenne három éven át Románián keresztül közlekedni Bulgáriával s hadseregeit három évig járattatni keresztül az országban. Ez annyit jelentene, hogy három évre Románia is Bulgáriához lenne csatolva. Elképzelhető tehát, mily izgatottság uralkodik Romániában.

Franciaország a kilátás kedvéért békés politikát követ, de az egyiptomi kérdés miatt közeledik Angolorszaghoz, hogy elejét vegye Egyiptom occupatiojának, melyet Angolorszag meg nem tehet, amíg Franciaorszaggal barátságos viszonyban van. Az Angol-Francia szövetség szálait igen szerényen szövik és ezzel megakarkják vetni ez alapját egy hármasszövetségnek, melyre sok követ mozgalnak meg.

Oroszország és a hadifoglyok. A román kormány értesítette a török kormányt, miszerint a háboru tényleg megszűnven, kész a foglyokat a törököknél lévő kevés román fogoly szabadon bocsátása mellett szintén haza bocsátani. Ezt a török kormány köszönettel fogadta, de minthogy az orosz főhadiszállás ellenente, a csere nem történhetett meg, sőt az oroszok most is folytonosan szállítják Oroszországba a török foglyokat, s szabadon bocsátásukért előleg fejében három millió lírát követelt a törököktől.

HIRHARANG.

*** Közgyűlés.** A folyó hó 21-én megtartott közgyűlés több érdekes határozatot hozott, így nevezetesen a közmunkavállalás, mely eddig fuvaronként 2 frt. 46 kr. volt 1 frt. 20 kr-ra, a kőzínapszám pedig 64 krról 40 krra szállítottatott le, hogy ily módon a megváltás könnyebbé s annak eszméje népszerűvé téssék, az utak homokulása elrendeltetvén azok jókarbani tartása céljából a nagy-beckerek - nagy-kikinda - perjámosi, a nagy-beckerek - zsombolyai, nagy-beckerek - módosi, módos-bánlaci és módos-ujpécsi megyei utakon útkövek s útbitosok felállítására elrendeltetett. A kisbirtokosok földhitelintézetének alapítók sorába Torontalmegye 1500 ft. alapítványi összeggel belépett.

*** Felvilágosítás.** A „Gr.-Beckerekker Wochenblatt“ folyó évi 12-ik számában egy „Eingesendet“ úr keményen neki megyen a módosi helyettesített járási orvos Dr. Lövynek; nem akarjuk az „Eingesendet“ úr gustusát rontani s Dr. Lövy urat szabad prédaul engedjük neki, mert épen úgy semmi közünk hozzá mint magához az érdemes „Eingesendet“ urhoz, de, mert azon körülmény, hogy Módoson Dr. Lövy substitúáltot, — úgy látszik zokon esik neki, tehát az „Eingesendet“ úr és a hozzá hasonló gyengébbek kedvéért szükségesnek látjuk megérteni, hogy a substitúió szükség volt és ildomosan nem is volt más helyettesíthető mint Dr. Lövy, mert a tisztújításkor Módoson csupán Dr. Lövy és Dr. Posner, N.-Szt.-Miklóson pedig Dr. Frank és Dr. Lövengard folyamodtak és lettek kijelölve; megválasztattak pedig Dr. Posner Módosra, s Dr. Frank N.-Szt.-Miklóra szavazatöbbséggel, de ellenfelük is jelentékeny szavazatokat kaptak, közvetlenül a tisztújítás után Dr. Frank és Dr. Posner leköszöntek, a helyettesítés szükséges volt, mert a honvédelmi ministerium elrendelte, hogy az unjocozásnál költségkímélésből ne napidíjjak mellett kiküldött magánorvosok, hanem a járásbeli orvosok alkalmaztassanak, az unjocozás a küszöbön lévén, az alispáni hivatal sürgette a helyettesítést, s minthogy más folyamodók nem voltak, de Dr. Lövy és Dr. Lövengard mellett már a tisztújításkor is jelentékeny kisebbség nyilatkozott, ezek lettek helyettesítve, tehát valóban pressio alatt, hanem a szűségesség és ildom pressioja alatt, mely utóbbiról igen tisztelt „Eingesendet“ urnak a „Wochenblatt“-ban megjelent szellemi termékéből ítelve, — kevésbé van fogalma.

*** Résztvételeiről.** Megyénk közönsége folyó hó 21-én és következő napokon tartott rendkívüli közgyűléséből feliraltog megkérni határozta ministerelnök úr 3 nagyméltóságát, miszerint dicsősült Ferencz Károly főherczeg

elhunyta alkalmából a megyének tisztelet és hódolatteljes részvétét és az uralkodóházat, valamint a kettős birodalom hű népeit ért nagy csapás felett őszinte fájdalommal tolmácsolja a legmagasabb trón számolyánál.

*** A helybeli kegyesrendiek** templomának szentélyét és a hajónak a szentély felé eső részét Goigner jeles művész legközelebb díszesen fogja kifesteni. Ezen czélra Gieszwein István kegyesrendű házi lelkiatya 50 forintot adományozott, Goigner pedig saját munkáját díjlanul végzi; az álványokat Napholcz A. városi képviselő úr minden díj nélkül kölcsönzi. Fogadja úgy a nagytelekű adományozó, mint a kitűnő festő és az imént említett képviselő úr ez uton is alulról forró köszönetét: a Mindenható jutalmazza önzetlen, nemes áldozatkészégüket. — Nagy-Becskerek, 1878. márczius 22-én. Arányi Béla, főgymnasiumi igazgató.

*** A főgymnasiumi természetrajzi** szer-tára egy szép darabbal lett gazdagabb. Róza Ferencz úr egy nagy fülesbaglyot (Strix bubo) ajándékozott, melyet Jerbić Mihály a gymnasium részére ingyen nagy gondal kitűmött. Fogadják mindketten a gymnasiumi ifjuság nevében alulról hálás köszönetét. Nagy-Becskerek, 1878. márczius 22-én. Arányi Béla, gymnasiumi igazgató.

*** Nyilvános felolvasás.** A főgymnasiumi rajztermében vasárnap, azaz f. hó 31-én, d. u. 2 1/2 óraker Kersch Ferencz a vilány fényatani hatásáról, Dr. Nyári Ferencz pedig a színanyagok keletkezéséről és alkalmazásáról fognak kiserletekkel egybekötött nyilvános felolvasást tartani, melyre az érdeklődő t. cz. közönség ezennel meghivatik.

*** A gabnakereskedés megbizhatóságát** veszélyeztető csalás egy új nemere figyelmezteti a németországi molnárok egyesülete a közönséget. Ez az eladó gabona megolajozása. Tíz mázsa buzára egy font repce olajt számítanak a csalók, és ezen olajmennyiség elegendő arra, hogy a lapátolás által szag vagy tapintás által könnyen észrevehető volna. A színjavításnál azonban még sokkal fontosabb azon körülmény, miszerint az olajjal ímódon kezelt gabonának szemei sokkal simábbakká válnak, próbamérésnél több szem fer a mér-czébe, és így a gabona minősége és sulya is jobbnak tűnven fel, valódi értékénél magasabb árt lehet vele a megcsalt vetőnél elérni. Németországi malmokban tett tapasztalatok szerint az olajzás által elért falszáltagos sulyzaporodás hektoliterként 3 kilóra rughat. Ha tehát például a hektoliterként 75 kilogramm sulyu buza megolajozva 78 kiló sulyuként adatik el, az árkülönbözöt 10-12 százalékra rughat. Nem elég azonban, hogy ily módon a vigyázatlan vevő métermázsánként egy forintig is megcsalódhatik, az olajozásnak másik káros hatása az, hogy általa a gabona kenyérsütésre sokkal rosszabb és a belőle készült liszt könnyebben megromlik. Az olajzás felismerésére azonban két igen könnyű mód van. Ha a minden patikában kapható Curcumae-port tiszta buzával vegyítve jól összerázzuk, a buza még ha nyirkos is tiszta marad, míg ellenben olajozott buzára reá tapad. A második mód az, hogy igen finom kámforszűrtet egy tiszta vizel megtöltött pohár felületére hintvén, a kámforszűrt elpárologás közben folytonos keringő mozgásban marad. Ha már most a gyanus gabonát a vízbe dobva azt látjuk, hogy a kámforszűrt keringő mozgása megszűnik, s a kámforszűrt kis csomókba összeáll, akkor birtosok lehetünk, hogy a gabona olajozott, mert ellenkezőleg a kámforszűrt keringő mozgása meg nem szűnik.

*** Egy város bukása.** Florencz városa megszüntetése fizetéseit, illetőleg vagyonilag megbukott. Adósságai 125 millió lírát tesznek, ezek között 29 millió sorsjegy.

*** Utazás a föld körül.** 1876. augusztus 24-én Montenuovo Alfréd herczeg és Lichtenstein Henrik herczeg nagy utra indultak a világ körül. Majd két évi ut után Montenuovo herczeg a legjobb egészségben tért vissza közelebb Bécsbe, míg utitársa Kairóban maradt beteg. A herczeg érdekes gyűjteményt hozott magával a különböző országokból. Egy pompás kardot arany markolattal, drágakövekkel kirakva, Rudolf trónörökösnek ajánlotta föl. Montenuovo herczeg állatokat is hozott magával, többi közt az oroszánt, melyet, a djogjai szultántól kapott ajándékba.

*** Mennyi állatfaj van a földszinén?** Eddig 400,000 fajt ismernek a tudósok. Szárazföldi 450 fajnál több, madár 600, 2000 hal, teknőcz és csiga 20,000, több szabad szemmel látható rovar, a többi kisebb-nagyobb állatnemek számát 100,000-re teszik. A szabad szemmel nem látható állatok száma 200,000 melyek közül a 18,000 faj fajta növényorszagon, 72,000 faj láthatatlan állat élőködik.

*** Néhány csepp vizért egy óriási vagyon.** Baltazzi bárót pazarlás miatt gondnokság alá helyezték. Ennek körülményeiről a „Deutsche Z.“ a következő adatot közli: Baltazzi hírnevét és vagyonát nagy részét Kisbérnek a híres versenylónak köszönheti. Kisbér Londonban a Derby-díjat, Párisban a nagy-díjat nyerte, s a ló málhol is nagy összegeket nyert tulajdonosának. Kisbér legközelebb a liverpooli versenyen vett részt. Természetes, hogy a híres versenyiparának nem igen kellett félnie a többi versenyzőtől a kis angol vidéki városban. Ennek következtében Kisbérre óriási összegben fogadtak, s a fogadásban Baltazzi is részt vett. Kétségtelen, hogy az istállóban sok mindenfélét lehet tenni a versenylóval, ami annak versenyképességét növeli,

vagy apasztja. A ló futási erejének emelésére egyike a legegyszerűbb fogásoknak az, hogy nem adnak neki a futás előtt italt. Minden csepp folyadék, melyet kap, megnehezíti a ló futását. Bármily lehetetlennek látszik is, hogy ily híres lóra nem ügyeltek fel kellőleg, bebizonyított ténynek mondják, hogy Kisbér a futás előtt egy pohár vizet kapott. Beszélük, hogy egy Kisbérrel versenyző ló gazdája közvetlenül a verseny előtt az istáloba jött, s a jockeyt megkérte, hogy elfelejtett felső kabátját hozza le neki szobájából. Míg a jockey távol volt, Kisbér néhány korty vizet kapott. Ennek eredménye az volt, hogy a Derby-díj hírneves nyerőjét egy harmadrangu ló megverte. E néhány csepp viz nyelte el Baltazzi nagy vagyonát.

*** Jótékonycélu mükedvelői előadás.** Török-Becsen, szombaton márcz. 30-án az ottani mükedvelők által a török-becei jótékony négyelet alapja javára adatik: „Házaitók.“ Vigjáték 3 felvonásban. Irta Berczik Árpád. Személyek: Nagylaknyé Kláry, Mogan Jakabné urnó. Laura, unokahuga, Bauer Berta k. a. Özvegy Elekesné Borcsa, Strilich Klára k. a. Ambró Endre, törvényészi úrnök, Milenkovits Dusan úr. Dr. Kosta Gábor, Szalay Vilmos úr. Teréz, neje, született Nagylaknyé, Istvánffy Istvánné urnó. Mácsik Náci, Rosenberg Gusztáv úr. Kákáné, Mayerffy Károlyné urnó. Katzor, fiatal birtokos, Haslinger Lajos úr. Kutyogi, fiatal birtokos, Bizek Gyula úr. Földvendég, Pinczér, Cseléd. Sugó: Mayerffy Károly úr. Történet: az 1-ső felvonás egy felvidéki kis városban, a 2-dik és 3-dik a közellévő piczkendi furdőben. — Millenkovits Dusan úr, volt színész képezei növendék, szintén szívességből müködik közre. — Hely árak: körszék 1 frt., földszint 60 kr. — Jegyek előre válthatók Till Miklós urnal, estve pedig a pénztárnál. — Fölülfizetések a jótékony czélra köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. — Kezdeté pontban 7 óraker. — Előadás után táncz következik.

*** Muszka-török dolgok.** I. Miben halt meg Cserkaszký herczeg? Erre a kérdésre felelve az orosz lapok azt írtaik, hogy hagyományok lett hirtelen áldozata a híres kancsukahős, Lengyelhon civilizátora; olasz lapok megmégérzésről tudtak egyet-mást. Egy konstantinápolyi levelező azonban a hirtelen halál okául azt adja, hogy a herczeg egy lakoman száz darab osztrigát evett s attól csömört kapva — meggebedt. — II. A muszka vendégek. A török főváros körül portyázó muszka katonák a mindenható Damad pasa titkárának, Vefik beynek kastélyát kirabolták és földúlták. Ugyanily portyázók feltörték az angol dragoman anyósának san-stefanoi palotáját s abban szállást nyitottak a muszka csapatoknak. Az angol dragoman a történetk hírére azonnal egy helyi gözössel Stefanoba ment, de alig lépett partra, Ignatieff tábornok parancsára mint kém elfogatott s csak szökés által menekülhetett a halál torkából. Layard nagykövet azonnal értesítette a londoni kormányt az esetről. — III. Szulejmann pasa eltűnt Konstantinápolyból, hol haditörvényeszek elé akarták állítani. Most senki sem tud felőle, hol lehet. A nép azt beszéli, hogy a selyemzsinór s a Bosporus feneké mondhatnák meg, hogy hol van Szulejmann?

Rövid hírek.

— Ferencz Károly főherczeg 30 millió értéket hagyott örökül.
— A legfőbb itéletörvényeszek Vágner Lászlót 3 hónapra ítélte, a segédeket felmentette.
— Uj Bulgária 2562 négysz. mfd. 3.820,000 lakóval, köztük 1.430,000 mohamedán.
— A 60 milliónyi hitelt a delegatíó megszavazta.
— Nagy Mihály református püspök Komáromban 90 éves korában meghalt.
— A hagymáz az armeniai muszka hadseregben borzasztó pusztításokat tesz.
— Bukarestben egy cigány rablógyilkosság miatt halálra ítéltetvén, a törvényeszek előtt gyilkolta meg magát egy elrejtett késsel.
— Deák Ferencz hagyatékának árverést márczius 23-ról 28-ikára halasztották.
— A háboru eshetősége ismét előtérbe lépett; az oroszok és az angolok erősen fegyverkeznek.
— Lonkay elvesztette sajtóperét Jósikával szemben.
— A Feleki pár Győrött vendégszerepel.
— Mollináry lemergi főparancsnok lesz.
— Kajlán 3 gyermeket szült egy szegény asszony; mindannyian egészségesek.
— Párisban egy bankár neje tarka madár tollakból varrt ruhában jelent meg.
— Dr. Miletics felségárulási bünpériben a kir. tábla helybenhagyta az első bíróság ítéletét.
— Pethő velencei pezsgőgyárába egy éjjel betörtök.
— Az orosz-török békekötés márczius 21-én kihirdtetett.
— Buffalóban sikeres kísérlet tettek, hogy gözzel az egész város fűthető.
— A Pozsonyban tartandó tanáregyleti közgyűlés határnapjául július 5-ke tűzetett ki.
— Két vasuti kocsi kőzért került Kisvárdán egy napszamos; a kocsi összeütődtek s a szerencsétlen egészen összezúrták.
— B.-Ujfalu mellett a mezőn egy pólyába takart gyermekét találtak.

A Fertő környékén tömérdek vizimádár van jelenleg; a vadkacsák felhőnyi csapatokban röpködnek.

Nyalánczon örvényes rohamok leptek meg egy kovácsot; egy ily rohamban feleségét megfojtotta.

A madócsi pusztán egy juhászegény egy kocsiat agyonvert azért, mert az rágalmazta őt a szeretője előtt.

Ö Felseje, hir szerint, a jövő hóban rövid körutat tesz az osztrák tartományokban.

Izabella spanyol exkirálynőről azt beszéli a fáma, hogy kolostorba akar vonulni.

Egy előkelő francia hölgy (nevét nem említik) három millió frankot hagyományozott a pápai széknél.

Egy párisi kéményseprő sajátos kéményseprő-öltönyt talált föl, mely vékony érclemezekből van összarakva, s olyanformán néz ki, mint egy páncél.

Tahiti szigetén roppantul meg van botránkozva a lakosság, mivel, mint kitudt, a király elcsent 50 darab aranyat az államkasszából.

A zürichi tón csolnakázott három egyetemi tanuló; paraszt suhoncok tréfából felfordították csónakjukat, s mind a három a hullámok közt lelte halálát.

IRODALOM.

A „Földmívelési Érdekeink” — mely kiváló értelmiséggel szerkesztett lapról nem régebbs emlékeztünk meg — 12-dik száma másfél sűrűn nyomtatott íven, három Párisban készült gyönyörű ábrával e napokban jelent meg. Ajánljuk ezen kitűnő mezőgazdasági szaklapot olvasóink szíves pártfogásába. Előfizetési ára egész évre 6 frt., háromnegyed évre 4 frt. 50 kr., félévre 3 frt., negyed évre 1 frt. 50 kr. Az előfizetési díjak Légrády testvérekhez Budapesten (nádor-utca 6. sz.) küldendők be.

A „Vasárnapi Ujság” márcz. 24-iki száma következő tartalommal jelent meg: „A piski-i hid” (képpel). — „Amerikai emlékek” költemények Kompolthy Tivadartól. — „Pusztai találkozás” elbeszélés Baksay Sándortól. — „A zálogházban.” Munkácsy Mihály festménye (képpel). — „II. Rákóczy Ferenc elfogatása.” Benczur Gyula festménye (képpel). — „A kis-ázsiai harcztér — Xenophonban.” — „Pater Secchi” (képpel). — „Tizenöt éves kapitány” Verne regénye (képpel). — „Kossuth és a növényvilág.” Hermann Ottóval (képpel Kossuth növénygyűjteményéből). — „A phonograph” (képpel). — Irodalom és művészet, közintézetek, egyletek, stb. rendes heti rovatok.

A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt., a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt 3 frt.

Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadó hivatalában (Budapest, egyetemutca 4-dik sz.) megrendelhető a „Képes Néplap” és „Po-

litikai Hiradó” legolcsóbb helilap a magyar nép számára, melynek előfizetési ára félévre csak 1 frt. A „Háboru-Kronika” negyedévre a „Képes Néplap”-pal 1 frt., a „Vasárnapi Ujság”-gal 2 frt. 50 kr., a „Politikai Ujdonságok”-kal 2 frt.

A „Jogtudományi Közlöny” 12-ik száma következő tartalommal jelent meg: Pár-baj és mentelem. Dr. Kuncz Ignác, pozsonyi jogtanár urtól. — A budapesti ügyvédi kamara választmányának jelentése az 1877-ik évről. — Törvénykezési szemle. Egy illetékességi kérdés. Andre László köz- és váltó-ügyvéd urtól. — Mi hatálya van a csődnek az ingatlan elárvereztetésére? Dr. Berkovits Ferenc urtól. — Különfélék: A hűnt. t. javaslat tárgyalása. — Curiai határozatok.

TÖRVÉNYTEREM.

A nagy-beckereki e. f. kir. törvényszéknél folyó évi márczius 30-án tartandó nyilvános ülésében a következő perek fognak előadatul:

Előadó: SZALAY IMRE kir. törvényszéki bíró.

9826. sz. 1877. — Szablvoy Péter felperesnek, özvegy Hajlemás-Szablvoy, született Pennov Margit ellen 314 frt. 20 kr. törvényes osztályrész kiadása iránti pere.

293. sz. 1878. — Özvegy Ferszt Mihályának, Freund Sándor ellen gyermektartás és szülési költségek s jár. iránti pere.

1419. sz. 1878. — Bain Milos felperesnek, Jovicics Milos alperes ellen házibirtok iránti pere.

1692. sz. 1878. — Zokits Milának, Baraszkov Gyura ellen 526 ft. oszt. ért. okozott kár és jár. iránti pere.

1694. sz. 1878. — Özvegy Petri Margit felperesnek, Petri József és Barbara alperesek ellen 2184 ft. 14 kr. és jár. iránti pere.

1695. sz. 1878. — Özvegy Higysok Jakovlyev Kokits Szósa felperesnek, öz. Kokits Lyuba és társa ellen örökségi tulajdon és birtok, úgy jár. iránti pere.

1696. sz. 1878. — Özvegy Gáborov Kokits Jecza felperesnek, öz. Kokits Pajáné Lyuba ellen örökségi tulajdon és birtok, úgy jár. iránti pere.

Közgazdaság.

Czélserű szőlőültetési mód. Egy gyakorlatilag megpróbált s jónak bizonyult szőlőültetési mód az, melyet az alábbi sorokban közölni kívánok gazdátársaimmal.

Midőn 1875-ben birtokom egy részének szőlővel beültetésére elhatároztam magamat, mindennekelőtt a föld forgatás tetemes költségeinek miként való csökkentésén törtém fejemet. A szőlő alá szánt terület délnyugati irányban mintegy 10—20 foknyi hajlással bíró mely rétegy anyagföld, úgy hogy ekével az emelkedési irányban is megjárható. Ismeretes lévén előttem Korizmius úr szőlőszeti leveleiből azon tény, hogy 1 □-l megforgatása 2' mélyen neki a legkedvezőbb esetben 10, a kövesebb helyeken pedig 15—20 krba is került, mely szerint 1 magyar hold megforgatása legalább is 120 fitra rúg; — a költség nagyságától megremülve, az ekével való munka megpróbálására határoztam el magamat. Jó erős 2-os számú Gubicz ekével, s 4 ökörrel 8—10 hüvelyk mélyen tehát előbb felforgattam, s

aztán vasboronával jól megfogasztattam a szőlő alá szánt terület egy kis részét, a mi körülbelül 1/4-ed hold lehetett, s a mely munka a 4 ökörről és 2 emholdal nem került egészen 1 fél napba, vagyis legfeljebb 2 frt. 50 krba. (Az óta e munkátot tovább folytatva, nagyban még kevesebbe kerülőnek találtam.)

Az így elkészített földet aztán néhány nap mulva rigoloztatni kezdvén, egy jó erős legény naponként mintegy 10—12 négyzetöget forgatott meg ebből 2—2 1/2 mélységre, a kinek 60 krnyi napszámjából tehát 1 négyzetöget forgatási költségre körülbelül 5 kr. esik. Érdekes összehasonlítás végett tudni, hogy később, t. i. a mult ősztön, (ígaz hogy rövidebb napok alatt, és a munkába állított legény sem iparkodott valami felettébb ugyan-e földből, de már minden ily előkészítés nélkül, egy nap alatt 1 ember csak 3—4 négyzetöget forgatott meg.)

Ha szembe állítjuk egymással a tényeket — még ha az utóbbi munkás kevesebb igyekezetére, és a napok rövidebségére való tekintetből 30—40%-et levonunk is, — mégis feltűnően kedvezőbbnek mutatkozik a munka eredménye az ekével előbb átforgatott földön, mint az átforgatatlannal: t. i. amazon naponként 10—12, emezem pedig ugyanannyi munka, óra és igyekezet mellett legfeljebb 5—6 négyzetöget megforgatása áll előtünk, az előbbi esetben 60 kr. napszámjából 5 krba, az utóbbiban pedig 50 krból körülbelül 10 krba kerülvén nekem tényleg 1 négyzetöget.

E kedvezőbb eredmény oka tapasztalatom szerint ott rejlik, hogy egyfelől az eke által feltört 8—10" vastag réteget a rigolozó legény egyszerűen csak lesepette az ásó szélével az előbbi sor árkába, s ásóval csupán a 2-ik és 3-ik ásó nyomás rétegeiben dolgozott, — sőt a felszántás következtében e mélyebb rétegek is jobban át lévén nedvesedve, valószínűleg itt is könnyebben ment neki a munka, mint az előbb felszántatlan föld kemény felső és alsó rétegeiben nehezebben dolgozó utódnak.

Tekintve, hogy az ekével való feltörési költség-ből 1 négyzetögre nem esik egészen 1 kr. sem, e szerint 1 négyzetögre nekem legfeljebb 6 krba, vagyis 1 hold körülbelül 72 frba került, holott az előleges elkészítés nélkül legalább is 120 frba került volna, a mi tehát e módszer előnyére mintegy 40% megtakarítást mutat.

Megemlítendőnek tartom egyszersmind ugyanez alkalommal azt is, miszerint a sima vesszők elültetésénél a Babó által ajánlott elvek szerint jártam el; t. i. a megforgatott földbe egy kúp alakú hegyes vashüvelyvel ellátott könnyű fenyőfa ültetőkaróval (a mérnöki jelzőkaróhoz hasonló) kevés erőfeszítéssel lyukakat ütven könnyedén, csak épen hogy az egyenes sima vesszők 1/2 lábba a föld alá juthassanak: e lyukakat aztán a vesszők beállítását után egy árok partról szedett nap sütötte porhanyó földdel, — mintegy homokkal — színgy szórva kitöltöttem, aztán reá annyi trágyás vizet öntöttem, a mennyit csak beivott az, s később a föld leszállás folytán a lyuk tetején támadt üreget ugyanily porhanyó földdel kissé erősebben betömtem, s daczára, hogy a vesszőknek a lyukból kint maradt 1—2 szem hosszúságú részét földdel be nem főttem — a mit mulasztásnak lenni elismerek — ültetvényeim mind oly szépen megfogamzottak, hogy ezer közül 1% sem maradt el által véve, s a mult nyári forróságot is alig 1—2 hízával minden baj nélkül kiállottak.

Ez ültetési mód — mely mint látható, nagyban eltér a még Buda környékén is szokásos ellető vaskaróval való ültetéstől, s mondhatni épen ellentéte az ültetési lyuk szokott keményen betömésének, — azon elven alapszik, hogy a szőlővesszőből a gyökérképző-

dés sokkal jobban megindul vizpárával, mint vizrel telt közegben, vagy épen nedves földben, s nem lévén keményre nyomva az ültetési lyuk környékén a föld, a megindult gyökérke könnyebben hatolhat szét a mindenütt egyenlő laza földben, — úgy hogy hála Istennek, nem reméltem siker koszorúzat első próbámat, s fejtoresémet, hogy t. i. miként lehetne a tudomány elveinek legmegfelelőbb és mégis olcsóbb és sikeres szőlőültetési módot feltalálnom; e mód szerint t. i. 1000 sima vesszőt elültetése 2 napba, vagyis 1 frt. 20 krba kerül csak, a mi 1 holdra 12 frt. 90 kr. ültetési költséget ad, ha a sorok 3, a vesszők pedig 2 lábba állanak egymástól.

Dapsy László.

APRÓSÁGOK.

Egy tanárt nyers modora miatt öreg béresnek csúfoltak tanítványai. Egyszer a tanítványok felé közeledett e tanár s a diákok kiáltották:

— Jön az öreg béres!
Mire a tanító imigye felelt:
— Szegény öreg béres, neked ugyan nagy ökreid vannak.

— Peti te!
— Mi nő?
— Láttad te a napfogatókást?
— Ühüm, má hogy láttam volna, ha elfogyott.

A kis Rebekka nagyon beteg, csukamáj-olajjal traktálják, melyet természetesen nem igen szeret bevenni. Testvére Regina, ki már nagyobb is, okosabb is, csak biztatja:

— Vedd be édesem! vedd! odaadom neked a két fübevalómat, melyet újkor kaptam Adolf bácsitól, ha szépen beveszed.

— Oh! — sóhajt fel a beteg leányzó, — nem hiszem, hogy nekem adod —
— De ha ígérem —
— Nem hiszem —
— De ha esküszöm —

A beteg végre erősen szemé közé néz testvérenek:
— Add irásban, hogy nekem adod, aztán beveszek!

X. urat mindenfelé ismerik házassági malheurjeiről. Nem rég fia született.

— Már beszél! — dicsekszik a boldog apa barátainak. — Csak három hónapos és már beszél! Képzeld, ma reggel azt mondta nekem: papa!
— Mondta... de nem — gondolta!

— Kocsis gazda, jöjjön, segítsen összehajtaní ezt a plaidet; meleg van, az ülése akarom tenni.

— Ejnye, de csak derék egy darab jószág! De jó volna ez nekem is.

— Ugyan már mire használná kend?
— Hát a mire az urfi: lovat takarni.

— Uram! — kiáltott egy hirtelen haragú úri ember társának, ki által sértve hitte magát — ezt csak vérrrel lehet kiegyenlíteni.

— Jó — felelt a másik — vérrrel, egyenlítsük ki a dolgot, vérrrel, de hidegvérrrel.

H I R D E T É S E K.

511. sz. 1878.

Árverési hirdetmény.

A nagy-beckereki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy özvegy Némethy Erzsébet mint kk. gyermekei és nehái férje Némethy Márk örökösei t. és t. gyámánya nagy-toráki lakos végrehajtatonak Rossu Páva, Lázár, Trifun, Nikola és az első mint gondnok által képviselt kk. Rossu Lukianna mint nehái Rossu Mojsze örökösei és jogutódai nagy-toráki lakosok mint végrehajtást szenvedők elleni 128 frt. 15 krnyi tőkekövetelése iránti végrehajtási ügyében a nagy-toráki 456. sz. tjkönyvben A. I. 458. sz. alatt foglalt ház és 267 négyzetögrőllyi házhelyből — továbbá 1299/a. r.-számu pótkerthől álló Rossu Páva, kiskoru Rossu Lázár, Trifun, Nikola és Lukianna tulajdonán felvett s 200 fitra becsült ingatlan özvegy Rossu Márta javára bekebelezett özvegyi jognak épségen tartása mellett az 1878. évi **április 11-ik** napján, délelőtti 10 órakor mint első és 1878. évi **május 11-ik** napján délelőtti 10 órakor mint második határidőben, Nagy-Torák községében megartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt eladatni fog, u. m.:

1-ször. Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár, melyen alul az első árveréskor az árverésre kitézett birtok nem fog eladatni.

2-ször. Árverezni kívánók — végrehajtató kivételével — tartoznak az ingatlan becsárának 10% vagyis 20 frtot készpénzben, vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

3-ször. Vevő, végrehajtató kivételével, ki csak az előnyös és az előtte sorolt tételreket tartozik a vételár erejéig lefizetni, a többletbe követelése beszámítható, kötelek a vételárt két egyenlő részletben, és pedig az első részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számítottól 14 nap alatt, a második részletet a vételár felosztási határnapon 8% kamatokkal együtt ezen kir. tszék telekkönyvi osztályánál előre kieszközölt utványi alapján a nagy-beckereki m. kir. adó- mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az első részletbe fog beszámíthatni.

4-ször. Vevő köteles az épületeket a birtokbalépés napjával tűzkar ellen biztosítani.

5-ször. Az árverés után azonnal vevő a megvett ingatlan birokába lép, ennélfogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől őt illetik.

6-ször. A tulajdonjog bekebelezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.

7-szer. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tette, a megvett ingatlan az érdekeltek bármelyikének kérelmére a perrendts 459. §-a értelmében vevő veszélyére és költségére bánatpénzének elvételése mellett újabb árverés alá bocsátatni és csupán egy határidőnek kitézése mellett az előbbi becsárón alól is eladatni fog.

Felhivatnak azok, kik az árverésre kitézett javak iránt tulajdoni vagy más igényt avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetni velnek, hogy e részbeni kereseteiket e hirdetménynek a hivatalos lapban lett harmadik közzététel napjától számítottól 15 nap alatt, habár külön értekezést nem vettek is, ezen kir. tszék telekkönyvi osztályánál nyujtsák be, különben azok a végrehajtási folyamat nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Végül felszólítatnak azon jelzőlogos hitelezők, kik nem ezen kir. tszék székhelyén vagy annak közelében lagnak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltekök végett helyben megbízottat rendeljenek és annak nevét és lakását az eladásig jelentsék be, ellenkező esetben Bozsgán Floris helybeli ügyvéd mint hivatalból kinevezett ügygondnok által fognak képviseltetni.

Kelt a nagy-beckereki e. f. kir. tszék telekkönyvi osztályánál, 1878. évi február 6-ik napján tartott ülésében.

1370. kig. 1878. Pályázat.

Az antalfalvai kerületbe bekebelezett Farkasdin községben üresedésben lévő jegyzői állomásra, melylyel a következő járandóságok vannak összekötve u. m. évenkénti készpénzbeni fizetés 400 frt., természetbeni szabad lakás, 3 öl kemény tűzifa és nem hivatalos irományok szerkesztéséért a községi képviselő testület által a községi alapszabályokban megállapított díjak.

A pályázni szándékozók tartoznak képesítvényükön kívül még a magyar és szerb nyelvnek írás- és olvasásbani tudását okmányilag igazolni.

A választás f. évi **április 2-án** reggeli 9 órakor Farkasdin községében fog megtartatni, minélfogva a

pályázni óhajók felhivatnak, hogy kellőleg felszerelt folyamodványaikat legalább is a választást megelőző napig alulirotnál nyujtsák be.

Kelt az antalfalvai kerületi szolgabírósnál 1878. évi márczius 1-én.

Sztojanovics Vazul, szolgabíró.

514. sz. k. i. 1878. Pályázat.

A török-kanizsai szolgabírói járáshoz tartozó Oroszlamos, Majdán és Kis-Sziget szülésznoi körben (Oroszlamos székhellyel) a szülésznoi állomásnak az 1876. évi XIV. t. cz. 49. és 147. §-ai értelmében, Oroszlamoson 1878. évi **április 30-án**, d. e. 9 órakor megartandó választás utján leendő betöltésére ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állomással 90 ft. évi fizetés és minden egyes szülészért 1 ft. díjazás van egybekötve. Felhivatnak tehát a pályázni óhajók, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványaikat a választás napjáig alulirotnál szolgabíróshoz benyujtsák.

Török-Kanizsán, 1878. évi márczius 24-én.

Tallán, szolgabíró.

Im Schantel'schen Holzhofo an der Bega-zeile nächst dem Guttman'schen Magazine, ist trocken, vorzüglicher Brennholz, als:

Eschen, Rusten und Eichen

billigst zu haben.

(44—31)